

570
MONVMENTVM
VIRTVTI MERITISSIMÆ
Perillustris & Magnifici Herois

D. THEODORI
TISKIEWICZ SKVMIN
PALATINI NOVOGRO-
DEN. GRODNENSIS, OLYTEN.
IVRBVRGEN. NOVOWOLENSIS
CAPITANEI &c.

SOLAMEN
PATERNÆ VIRTVTIS HÆREDI, MAGN-
FICO ET GENEROSO DOMINO,
D. IANVSSO TISKIEWICZ
SKVMIN,

Braslawien. Capitano M. D. L.
NOTARIO. &c.

HONOR ACADEMICVS P. P.

A. D.

1700

Junij 17

TheodorVS Tysk'ewicz SKVMIN Astra petebat
VIINÆ, in Acad. Soc. IESV.

570

Lilium eras in humo, modo Nobile sidus in axe,
 SKAMINIDE; virtus bos dat amata Gradus.

K. IOANNES DOLSKI.

Lietuvos TSR
 Centr. Biblioteka
 Mokslų Akademijai

95464
 10317

35928

ADM.D. IANVSSVM TISKIEWICZ

SKVMIN, B. C. M. L. N.

Ergone SKVM NIDEN THEODORON honore sepulcri,

Nate, pari decoras trititis, IANÉ, Patrem?

Ah, quoties Natos fera Fata Parentibus orbos

Discruciant! puero crux ea nota mihi,

Germanisq; tribus: Nobis, heu, raptus uterq;

TISKIEWICZ genitor, PACIA mater, erat;

IOSEPH TSKIEWICZ; Martino Patre; Philone

Fratre; Palatino Breſſiaco ſed auo;

Quoq; Palatino ſtetit olim forte Smolenſcum,

Huic proauus; nomen cui BASILIVS erat.

IANÉ, tuo Patri fuiſſe Propatruus; acer

Vt MICHAEL, Mars per KHOWIENSE ſolum.

Hoc auo ALEXANDER, tuus ille, Polotia, rex;

NARBVTI coniunx hoc, THEODORA, fata eſt.

Heu quantam ſtirpem THEODORI funus acerbant

Tetamen, ante alios tangit, ANÉ, dolor.

Sortis athumanæ memor, hunc moderare dolorem,

Cum ratio fatum vincere nulla queat.

Cui via finita eſt, & onus requieuit cundi,

Gratatum huic requiem rectius ire decet.

Sors Patris impleuit felix, quos debuit, annos.

Huic, licet extincto, Fama ſuperſtes erit.

Fama Academiæcis volat ecce citatioꝝ alis.

Patrem ea trans Canabas exſpaciata canet.

Vilnea Te florens ACADEMIA ſouit Alumnum:

Te modò ſautorem prædicat illa ſuum.

Quod Monumentum VIRTVTi ſacrat illa Paternæ,

Me per, inoccidui pignus Amoris habe.

STANISLAVS CASIMIRVS TISKIEWICZ.

IN D I G M A
M. D. T H E O D O R I T I S K I E W I C Z
S K V M I N .

NOBILE suspiciunt Phœbes an cornua silus ?
Terra stupet more, ô THEODORE, tuos.
nobilis es vere : duo grammata iuncta loquuntur :
virtutum decoras nobilitate genus.
Regibus à ternis cumulatus honore graditim ;
signant hoc trifido terna anabathra gradu.
sidera iam caleas : agis inter lilia cœli.
Digna quod eloquitur , re, THEODORE, tenes.

IOAN. RAPHAEL IENDRZEIWSKI.

C R O N O D I S T I C H O N .

Dici emortualis .

Astra herol aperlt Theodoro Aprillis , & astro
In TaVrl soLeM qVInta reponlt ææ.

Dici exequialis

SoLe qVater seno IVLI, De More parêtat
Erepto natVs , raro at honore, patrI.

STANISLAAS BIALOSOR.

OCCV-

OCCVBVIT

Illustris & Magnificus Dominus,

D. THEODORVS

TISKIEWICZ SKVMIN

PALATINVS NOVO

GRODENSIS, CAPITA-

NEVS GRODNENSIS &c. &c.

Vpremus ille mundi Opifex Deus,
qui (vt Princeps Poëtarum ait)

os homini sublime dedit, cælumq; tueri

iussit, & erectos ad sidera tollere vultus,

idem AUDITORES NOBILISSIMI men-

tibus nostris eam legem non inscripsit, sed in seuit:
vt, quoties insolitam aliquam vniuersitatis faciem
notamus, ad eius aspectum, in diuersas abrepti cõ-
mentationes, animo fluctuamus. Cuius enim pe-
ctus tam ferum, aut tam ferreum erit, quod inex-
pectata rerum aspectabilium immutatio commo-
uere aliquantulũ non poterit? Dum namq; Austros

))

saui-

ſæuientes, aut Aquilonem grauius iurentem expe-
rimur, dum monſtroſa grandine quatimur, ſtagnā-
tibus nimbis alluimur, an non aliquam calamita-
tem non modò corpusculis tenerioribus, verū etiā
iſtis cautibus cladem inſignem metuimus? Quid
ſi ordinatiſſimas cælorum conuerſiones inæquabi-
li curſu ire, contenebreſcere Solem, pallescere
ſidera, Lunam laborare videamus, num nihil de
conſueta hilaritate remitemus? Qui quidem per-
turbatus mundi ſtatus, præſertim verò illegitimus
aſtrorum obitus, quanquam tantum rude & naturæ
mirandorum ignarum vulgus horrore grandi per-
cellant (Sapiens enim fortunæ ac iſtis dominabitur
aſtris) attamen erudito etiam capiti, nihil humani
alienum à ſe exiſtimanti, nonnullam ſæpe ingerunt
moleſtiam. Quod ſi ita eſt, quo ſanè animo eſſe o-
portebit omnes eos, qui in ampliſſimum M. L.
Ducatus orbem ac cælum oculos hac tempeſtate
defixos habent, aſpiciuntq; non multo antè ILLU-
STRE defeciſſe DECVS. En enim Aſtrum illud au-
reum nitidiſſima cinctū LVNA, gentilitiū, inquam,
TISKIEVVICIORVM ASTRVM illud, quod Aquilarū
Gryphorum & cæterorum Heroum obtutus in ſe
conuerſos ſuo lumine recreabat, nunc ſplendorem
priſtinum pulla inuoluens caligine in circūſpe-
ctantium pectoribus non exiguum mœrorem ciet
ac ægritudinem. ô lugubre ſpectaculum! Illuſtris
nempe

nempe ille & Magnif. D. THEODORVS TISKIEVVICZ
SKVMIN, PALATINVS NOVOGRODENSIS &c. &c. vir
æterno dignissimus æuo, summis pariter ac infimis
charus, vltimo vale Patriæ, vitæq; ipsi dicto, tran-
siit, quò mundus transit. O duram sortem! ô fata
inclementia! Næ eximium M. L. D. iubar impla-
cabili mortis imperio in ferali sepulchro conditum
hodie delitescit. Quamobrem MAGNIFIC
D. Capitanee Braslauiësis M. L. D. Notarie est cur
TECVM nunc iusta persolvente funebria Optimo
Parenti tuo, quem ille pulcherrimarum virtutū ac
insignium meritorum in Rempubicam Polonam
& Lith: suorum verum & germanum hæredē re-
liquit, est, inquā, cur TECVM omnes boni mœreāt,
ac lumē singulare hoc funere ademptum sibi que-
rantur, lessumq; hunc repetitis gemitibus vnā cum
Academia nostra, vestro nomini officiosissima, in
hodiernis exequiis ingement ac decurrant. OCCI-
DISTI, THEODORE TISKIEVVICZ SKVMIN, ANTI-
QVISSIMÆ FAMILIÆ, PATRIÆ CHARISSIMÆ, EC-
CLESIA CATHOLICÆ LVX CLARISSIMA, OCCIDI-
STI.

LVX FAMILIÆ.

ET in primis antiquitate, nobilitate, amplitudi-
ne CELEBERRIMVM TISKIEVVICIORVM GENVS
cōmendatissimum semper fuisse quis est qui nesci-
at

at AVD

at Avd. Nob. vt pote cuius gloria, vltra M. L.
D. Regniq; Poloniarum fines, magnis viribus se
prouehens, ad exterarum etiam regiones iam pridem
penetrauit; quod cū multis, ijsq; inclytis apud no-
strates ordinibus, sanguinem, auita stemmata con-
iunctionemq; communicat; quod deniq; sobolem
suam, frequentissimam in grauissimo senatorum
Regni collegio, in serenissimorum Regum Curi-
is, in Castris Patriæ publicis, domi forisq; opibus,
consilio, robore, prudentia rebus preclare gestis
honoratissimam spectauit. Quæ vniuersa, si pro ea
qua plurimum pollent, dignitate tractanda essent,
præfixos propositæ dictioni nostræ terminos
longissimo post se relinquerent intervallo: neque
tamen cum ea maiestate, quam iure suo exigunt,
quamq; ab eximijs alijs laudatoribus habere pos-
sunt, à nobis explicarentur. Sed neq; eius ipsius,
in quo oratio nostra celebrādo occupatur, præstan-
tissima facinora contenta esse volunt, vt primam à
generis nobilitate ducat commendationem is, q; su-
is præclare actis amplissimam posteris suis laudū
segetem ac materiam dedit. Quo sanè in negotio
an non hic ipse SENATOR quondam consultissim⁹
ē mortali hoc tumulto insinuat nobis æternæ me-
morix consecrandum Aragonum Regis Alphonsi
dictum, quod eum vita præditum procul dubio nō
latebat. Hic enim Rex sapientissimus, cum illū
quidam

quidam a natalium claritate plurimum extolleret
quod scilicet esset Rex, Regis filius, Regis Ne-
pos, Regis Frater: hominem interpellans dixisse
fertur: Nil esse quod in vita minoris ipse duceret,
quàm quòd ille tanti facere videretur. Laudem
enim illam non suam sed maiorum suorum esse.
A se itaq; si qua modo extarent, eliceret ornamē-
ta, non à Patribus iam mortuis ea extorqueret. O
dignam Cedro vocē! o regale oraculum! Stēmata
enim (vt satyricus ait) quid faciūt? vix profectò
vmbra veræ nobilitati faciūt. Quid prodest sāguine
longo censeri, pictos ostendere vultus maiorum, &
stantes in curribus Æmilianos? Id scilicet ostenta-
re, est nobilē comœdiā agere. Quid deniq; pro-
dest tota licet veteres exornent atria ceræ? Parietū
hæc magis quàm sinceræ nobilitatis sunt decora.
Virtus nobilitas sola est atq; vnica virtus. Quam-
obrem non commemorabo hīc ego clarissimæ il-
lustris Palatini stirpis, ex qua ille, germen fælix
pullulauit, splendorem; ptætermittam maiorum
eius in Remp. officia ac beneficia; non attingam fa-
mulantium frequentiam, opum abundantiam, &
reliqua fortunæ copiosa munera. Vnicum tantū
hoc loco adiiciam elogium, quod laudatissimi
quondam è Tiskienicia gente (prout a D. Polo-
niarum Regibus, Callinico miscouicio, Tiskoni
Callienicouicio, Basilio Tiskievicio, Leoni Tiskie-
vicio

vicio eiusq; filio Skumino Tiskievicio, cæterisq;
eiusdem Propaginis columinibus data concessaq;
testantur privilegia) illi, inquam, fortissimi
olim exercituum Duces, Palatini, Castellani, Vr-
bium, Arcium, & locorum Præsides, Bellatores
validi, Terrarum Iudices, illi avi Ataiq; illustres
illustri huic suo nepoti, quodq; illustres Nepotes
ac posteri illustri huic Auo ac Parenti suo propter
singularia eius de prosapia sua merita; quod de-
niq; qui magnæ huic supremi diei celebritati præ-
sentes adsunt, vnà mecum sic concinnant; THEO-
DORVS TISKIEVICZ SKVMIN, PALATINVS NOVO-
GRODENSIS ILLVSTRIS SVÆ FAMILIÆ LVX CLA-
RISSIMA, HEV, OCCIDIT.

LVX PATRIÆ.

VENIO ad ea, quæ ab HEROE hoc nobilissimo,
e medio nostrum sublato, summa cum laude
confecta fuisse multorum sermonibus ac scriptis
decantantur: ex quibus quantum regno Polo-
niarum potentissimo, magnosq; L. D. accessit deco-
ris ac emolumenti, vt tantū etiam ipsi rerum pul-
cherimarū Authori adueniat gratiæ ac ornamenti,
sicuti facimus, velle & optare debemus, omnes
nos, quotquot piissimo huic funebri officio ad-
stamus

namus. Si enim boni ac Patriæ amantes ciues &
esse & dici volumus, necesse est vt viros egregie de
eadem semper meritos suo honore colamus, eorū
sempiternam memoriam in animis nostris defiga-
mus, eorum magnifica ac diuinaprope opera ma-
gnis præconiis decorata cæteris imitanda propo-
namus. Felix illa, felix Resp. in qua labori sua mer-
ces, merito præmium, virtuti gloria nequaquam
detrahitur! non scilicet ab hac honestas, pulchritu-
do, magnorum studium, cupido famæ, arduorū
tolerantia, victoria difficilium, & reliquæ regnorū
dignitates in exilium quasi relegatæ solum vertere
cogentur; sed viuent, vigebuntq; in generosis pe-
ctoribus magna illa opera, atq; in seram longamq;
posteritatem strenue propagata optatos edent fru-
ctus. Quid enim, quod primos illos omnium gen-
tium Principes ac Parentes, Ægyptios, Persas,
Assyrios, Macedones, Græcos, Romanos, quid,
inquam, erat, quod imperia illa bello pace q; florē-
tissima, multis sæculorum spatijs gloriosa præ-
stabat? illis nempe, quorum opera præclara Res-
publica clarior effulsit, non viuis modò, verum e-
tiam eorum cineribus debitus honor ac plausus da-
tus. An non Laudatissima Miltiadis trophæa,
Atheniense illum Themistoclem è lectulo noctur-
no ad res fortiter pro salute suorum ciuium geren-
das excutiebant? Quid illud studiosissimum gloriæ
caput

caput illū contra omnia aduersæ fortunæ tela im-
pauidum virū, Iulium dico Cæsarem, ad genero-
sas lacrymas aliquando compulit? Gloriosus Ma-
gni Alexandri cum insigni eiusdē statua tumulus.
Quid hunc ipsum mundi domitorem viriliter ge-
mere ac eiulare aliquando cœgit? Homericæ Iliade
nobilitatus Achilles. Vt rectissimo heroicorum
conatuum tramiti constanter insisterent illi Curtij,
Scipiones, Bruti, Pompeij, Scauolæ, & reliqui
illi Regum maximorum triumphatores, vrgebant
auratæ illæ pyramidum moles, virtutum exqui-
sitissima emblemata, fora viæq; vrbium ac regionū
simulachris elaboratissimis excrescentes, publica
& continua eorum, q se non sibi sed Patriæ natos
credebant, encomia. Nosne igitur soli in libera
Repub. nati, nos virorum fortium meritis apud
omnes nationes celebres redditi, nos gloriosorum
Parentum soboles, degeneres à clarissimis maiori-
bus nostris nos esse patiemur? Hoc scilicet in ani-
mum nostrum inducimus, vt, dum laudes hono-
resq; eorum virtute comparatos iis referri audi-
mus aut videmus, nec ea pensi facientes, obstinatā
ad illustres labores mentem seruemus? Dum no-
bis illi non indecoro pro aris focisq; patriis pulue-
re sordidi, dum in nobili suo sanguine pro ciuium
suorum integritate natantes, dum nobis illi in om-
ni honestate exercitatisimi Regibus ciuibsq; suis
fidelis-

fidelissimi ad optima consilia instructissimi, ad ne-
 gotia publica conficienda paratissimi, in Dei Diuo-
 rumq; cultu feruentissimi, dum, inquā, nobis illi
 omnibus humanis diuinisq; ornamentis ornatissimi
 proponuntur, nos eos aspectu nostro non dignabi-
 mur? in partem gloriæ eorum ire iussi, venire re-
 cusabimus?

Quamobrem habebunt in animis nostris, piè vita
functæ PALATINE NOVOGRODENSIS, tua decora lo-
cum; insignibus virtutum tuarum , tãquam facibus
quidusdam subiectis, ad gloriam inflammabimur.
vbi aliqua tantum (quis enim hoc loco potest om-
nia) præclarè dicta & facta tua numerauerimus.
Quis illo Puero constantior? Adolescente cultior?
Iuene grauior? Viro fortior? Sene consultior? Qui
teneriorem illam, ante virilem, ætatem, totam ferè
non in ludicris ac inanibus inter domesticas delici-
as negotijs , sed honestissimis artium liberalium
studijs occupatus, in exteris Academijs exegit. Vbi
eis animum verè nobilem excoluit moribus & di-
sciplinis, Eis se oblectauit spectaculis, eos memo-
ri menti infixit rerum status, quos futuros aliquan-
do præuidebat illustri suæ familiæ sibiq; dignita-
ti, Reipublicæ verò utilitati: cuius amore ac intui-
tu in ediscendis egregijs quibuscq; facultatibus, eo-
rum, q vitæ eius moderatores erant testimonio:
Multa tulit fecitq; puer sudauit & alsit. Utinā taliū
adoles-

adoleſcentium hiſce temporibus copiam habea-
mus, qui raram illam in primo annorum tirocinio
indolem, viuaciaq; ingenia, non ignauo torpori, ſed
literarum laboribus conſtanter ac ſtudioſe confe-
crarent. Quot enim ſæpius magno natu ortuq; in-
ueniuntur, qui vel nunquam, vel, vix aliquando
humanæ rationis Reginæ eruditioni in limine, vt
aiunt, ſalute dicta; ad quiduis aliud, ſua etiam con-
ditione indigniſſimum toto affectu rapiuntur; SA-
PIENTIAM VERO VNICAM REGNORVM CONSEVIATRI-
CEM, FAMILIARVM NOBILIſſIMARVM PKOCREATRI-
CEM HOSTILIS FVRORIS TRIUMPHATRICEM, CV-
STODEM PACIS, diuitum gloriam, inopum ſubſidi-
um (forte territi pulchrarum rerum ſemper co-
mite aſperitate) aut flocci faciunt, aut eam tanquã
minus dignam ſua conſuetudine ad ſuorum opilio-
num, vernarum, ſeruorum familiaritatem contra
omneius faſq; ablegant! & tamen dum canibus,
citharis, choreiſq; inbiant, ſe quondam Patriæ co-
lumina; lumina familiæ futuros pollicentur. Qua-
ſi verò vertagis in ſenatu olim conſilia captanda;
barbaræ legiones fugandæ molli citharæ ſono;
artificioſo pulſu ac motu pedum, legationes grauif-
ſimæ obeundæ. Veniret vtinam ſæpius in mentem
eiuſmodi adoleſcentulis, magni illius Pyrrhi, de
regni ſui futuro hærede, decretum ſapiētīſſimum!
qui cūm à filiis etiamnum pueris, at ad grandia ab
ineunte

ineunte ætate aspirantibus, interrogaretur. Cui nostrum, ô Pater, opulentum hoc, quod inclyta tua dextera plurimū amplifi cavit, relinques regnū? Quicumq;, inquit, vestrū, ô nati, acutiorem habuerit ensem. Veniret, aio, id in mentem sæpenumero eiusmodi Iuuenibus, haberet patria charissima eos, quibus se fortunamq; suam tutò dedere posset. Ensis acutus, Auditores, apud puerum bellicæ pugnæ omnino rudem, est ingenium facile ac docile. Ensis acutus, est animus doctrina multiplici perpolitus, vtpote quo domi turbulenti errores, in castris inimicæ acies certius fugantur, quàm quem validus at indoctus aliquis vibrat Gigas.

Excellentia ergo ILLVSTRIS PALATINI nostri, prioris æui rudimenta fuerunt præ sagitationes vitæ cōsequentis, quam totam propè trium serenissimorū Regum, ac Reipublicæ obsequiis, summa cum omnium ordinum commendatione impendit. Nā simul atq; è peregrinis terris sospes, & bonis artib; prudentiaq; in rebus gerendis satis instructus in patriam remeavit, ad augustam, vt verbo expediam vnico plurima, ad augustam, inquam, Regis AUGUSTI curiam se recepit: & in ea integrè, quamdiu Regiæ maiestatis aulicus asselca censebatur, versatus, cum familiaribus regio nomini addictissimis amore, cum assiduis frequentia, cum honoratis splendore, quem sua conditio exigebat, semper cer-

per certare voluit. Inde factum vt postquam Regii lateris fidus Comes cognitus fuisset, Equites armatos ære proprio collectos ad bellicas expeditiones sæpius eduxisset, eosq; pluribus temporum spatiis liberali stipendio auctos strenuè sustentasset; variis ipsq; maximis Reip. negotiis conficiendis idoneus deputeretur, ad difficiles Commissiones expediendas delegaretur, mitteretur etiam Legati titulo spectabilis in Moschouiam res magni momenti ibidē tractaturus. O labores præclaros! ô merita honore sempiterno pensanda!

Verum enimvero an operum magnorum hic meta scopusq; vltimus Auditores? REX AVGVSTVS dierum mortalium terminum accepit, hunc verò vita ad maiora adhuc posteris Regibus reddenda officia seruauit. Hic enim, cum Rex ille erga superos pietate, Zelo religionis, rei militaris gloria, constantia, fortitudine, prudentia, & cæteris regalis maiestatis insignibus inclytus STEPHANVS BATHOREVS sceptris thronoq; AVGVSTI potitus fuisset, ad eum cum alijs M. L. D. Oratoribus æternum illi imperium precatum ire varsauiam communi summorum ordinum consensu iussus, eiusmodi se virum esse ostendit, vt non vulgarem Regis bene meritorum subditorum locupletissimi remuneratoris gratiam collegisse visus fuerit. Nam ad manus fidemq; eius satis commendatam THE-

SAVRVM

SAVRVM CVRIÆ IN M. L. DVCA: deposuit. Nec
multo post, vt rursus is supremo difficilis ac peri-
culosæ legatiōis munere in Moschouiaungeretur,
edicto suo regio declarauit. Hic scilicet erat Rho-
dus hic saltus. Non subterfugit Heros magnanimus
impositum onus, nec assignatum pro patriæ honore
arduum laborem recusauit. Nouerat ed eum Ty-
rānū se ablegari, cui sacrosancta gentium iura sæpe
ludibrio erant; cui nil fide, iustitia, principibus de-
bita pudentia & clementia, sed omnia ferè perfidè,
omnia iniuriōse, omnia temerè agere solenne fuit;
cuius barbara palatia, tanquam reorum carnificinæ,
humano cruore madebant; qui deniq; figurā homi-
nis tantum præditus esse, reliqua cum feris belluis
communia habere semper iudicatus est. Nouerat,
inquam, hæc vniuersa, virili nihilominus animo pro
ciuium suorum commodis vitam profunderè pa-
ratus iter adornauit. Aggressus magnum illum
omnis inhumanitatis Principem, cum quid vellet
sui Regis nomine re verbisq; disertè ac liberè ex-
poneret bellumq; atrox, ni ille postulatis aquiesce-
ret, indicere auderet, vidit furētem immanem Du-
cem, ad solita crudelitatis instrumenta conuersum,
dira omnia eius ipsi9 Regioq; capiti minitātem; nec
tamen vlla ibi acerba sorte territus, salutis etiā suæ,
si opus foret, prodigus, fidelem vtilemq; Reipu-
blicæ suæ operam nauauit. Cui te hīc LEGATE in-
uictissime

inuiſſime, comparabo? quo nomine reſponſa gra-
uia, conſtātem in periculoſo munere animum ap-
pellabo? Nouum te Regno Pol. Magnoꝝ L. D.
tunc natum Pōpiliū vocare nō verebor; qui for-
tis ac magni animi vir audire meruit, quòd à Sena-
tu populòꝝ Romano literas de exercitu ex Ægy-
pto abducendo, deꝝ regno pupillorum Ptolomæi
non vſurpando, efferato illi Regi Antiocho attu-
liſſet; &, cū Rex deliberatione habita, Epiſtolæ
illi reſponſurum ſe promitteret, bacillo quem ma-
nu gerebat, circa eum orbem deſcripſiſſet, ac tan-
dem illi cum ſuis exercitibus tanto facinore & ma-
gnanimitate legati pecuſſis ſic locutus fuiſſet; Hic
ergo ſtans ò Rex delibera & reſponde. Reuiſiſſe
in te, LEGATE fortiſſime, Gobriam illum animoſum
affirmare audebo, qui cum Dario hoſtilibus armis
in eius patriam irrupenti, Legationis ſuæ imagines
auem, murem, ranam, & ſagittas quinꝝ obtuliſſet,
Rexꝝ per murem terras, per ranam aquas, per a-
uem equos, per ſagittas animas corporaꝝ incolarū
eum tradere interpretaretur, non timide in conſpe-
ctu numeroſiſſimi exercitus dixiſſe hæc perhibe-
tur; O Perſæ, niſi vt auēs auoletis, aut vt mures oc-
cultas terræ cauernas ſubeatis, aut vt ranæ inſilia-
in paludes, huiuſcemodi ſagittis confixi ad patrios
lares nequaquam amplius remeabitis.

Sed tranſeo ad alia eiufdem roboris ac fortitudinis
ſingularia

lingularia argumenta. Haud multo post, quam
ille ex legatione iuxta animi sententiã Regis seren-
nissimi actã, ad sua, in magna curia, rite obeũda mu-
nia redierat, bellum Moschouiticum, inuisis vicinis
nostris detestandum, Reipublicæ verò nostræ sa-
lutare interuenit. Rex bellicanum rerum peritissi-
mus, Thesaurarijꝑ sui industriam probè exper-
tus, omnium militarium instrumentorum curam,
pro tota expeditione illa, eius potestati tradidit, vt
scilicet, prouideret is, quæ armorum genera, quas
fusiles tormentorum machinas, & reliquum belli,
apparatum, ad hostes tam aperto quã occulto Mar-
te oppugnandos, castra, arces, propugnacula, mu-
ros, ac turres eorum diruendas, idoneum existima-
ret, quamprimum quã terrã quã aquis suam sub-
tutelam suscepta in oportunis locis, fossis, vallis,
corribus, ad statiuã obsidionalia constitueret. In
hoc autem munere operosissimo quid vnquã fuit,
quod eum auocare potuit, quominus alacriter, ce-
lenter, strenueꝑ negotium imperatũ exequeretur?
An labor ad quietẽ, continua sollicitudo ad corporis
animiꝑ relaxationem, viarum asperitas, æstus,
cœli inclementia ad longiorem moram eum perpu-
lit? Sciebat vir prudentissimus non exiguam rei
bene gerendæ in sua opera sitam esse partem, idẽ
omnibus impedimentis exclusis, celeritatis suo in
itinere potiore semper duxit rationem. Itaq; toto
belli

95464

belli illius maximi tempore, suo officio vt responderet, in id vnicū totis viribus incumberebat. Verū iam eōne solo labore virtus egregia contenta erat? nihil plus vltra pro Patriæ & pro Regis sui amore appetebat? Audite præclarum facinus, AUDITORES, & vt illud sempiterna memoria celebretur contendite. Adductis bellicis ad hostem vndiq̃ omni ope quassandum instrumentis, cūm, quod cōmendato suæ industriæ opere gnaviter perfunctus fuisset, satis à summis Ducibus commendationis gratiæ q̃ haberet, militis etiam generosi munera strenuē vrgere ac prosequi in animum induxit. Quapropter ille, etsi commodiore tutioreq̃ loco posset, laboriosiore tamen magis delectatus, noctes diesq̃ in vallo expugnatorio ponebat, in arces hosticas insultus ac impressiones faciendo, in acie quotidie perseverando, vitam periculosaæ aleæ exponendo, omnia deniq̃ quæ virum fortem Reiq̃ publicæ amantissimū decebant animosè enitendo, Patriæ Regisq̃ Optimi fauorem ac benevolentiam merebatur.

Caruitne igitur virtus præclara tamq̃ varia suo honore? Vt difficile est aliquid igne concepto non inflā-mari; in sole ac puluere æstiuo aliquem apertè versari, & à caloris vehementia colorem non mutare; Corpus offundi lumine, & vmbra non proijcere; ita profectō à virtute gloriam ac dignitatem si separare

volueris, Mundi Parenti naturæ contra ire necesse
est. Sapiientissimè id, vt cætera omnia, Reges illi
nationum, gens illa toga ta, ac rerum Domini viuo
quodam argumento exprefferunt. Quorum non
modò in auribus assidue intonabat, verumetiam in
manibus ac oculis quotidie versabatur, & aure um
illud axioma; PER LABOREM AD HONOREM; & au-
gustum honoris templum magna mole & splēdore
exstructum; ad quod aditus nulli patebat prius,
quàm ædem virtuti sacram ei affinem vestibuliq;
quodammodo vicem tenentem penetrasset; vt sci-
licet sera Romanorum posteritas etiam atq; etiam
in animis suis hoc profundissimè reconderet: In
Regina vrbiū Roma honorem non inclytis ortu,
aut Parentum gloria, aut copiosis opibus, sed vrtu-
te præstantibus viris conferri. Illustri ergo THEO-
DORVS TISKIEVVICZ SKVMIN, post periculosas cū
laude absolutas Legationes, post Patriam Sangu-
ne suo nobilitatam, post Bella feliciter confecta,
esse potuit sine præmio virtuti suæ debita? Tuam
ego hîc fidem pietate armisq;, Maxime Rex STE-
PHANE BATHOR inuoco, an non sponte vtroq;, tua
singulari erga illum beneuolentia, HEROS hic ma-
gnanimus, de te tuisq; regnis optimè meritis, præ-
ter alia ingentia beneficia tua regia, tum post ca-
ptam, munitionib9 quondam potentissimam arcem
Polocensem, CAPITANEVS BRASLAVIENSIS; tum

A

post

post expeditum Magnolucense bellum, CAPITANE-
VS OLYTENSIS; tum post recuperatas Polocensis
Palatinatus Possessiones, post receptas vltima Du-
nam Liuonicas arces, ad quas Commissarius iue-
rat, SUPREMVVS M. L. D. THESAURARIVS renun-
ciatus est. Idem regio tuo capiti perpetuus Affecla,
non prius ex Curia tua pedem extulit, quàm tu ipse
ex mortali vita ad immortales Catholicis Regibus
paratas Coronas euocatus exiuiſſes. Testis erit re-
gium Funus tuum, cuius ille supremam curam,
vſq; dum extra fines M. L. D. pompa nobili edu-
ceretur, pro ſuo in te amore ac obſeruantia diligen-
ter egiſſe vno omnium ore ac voce iudicatus eſt.
Liceret mihi hic Auditores (quod etiam eruditi
rerum grauiũ narratores facitare plerumq; ſolẽt)
orationem meam vehementiori epiphonemate cõ-
citare, ne feſſa ac inops quodammodò in plenissi-
ma præclare factorum defuncti Herois com-
memoratione conſiſteret, ſed inchoatam funebre
hanc laudationem feliciter abſolueret: niſi ipſa ve-
ſtra in me audiendo attentio ad negotium inceptũ
perficiendum ſtimulos ſufficientes mihi adhiberet.
Quamobrem libere pergo, quidq; lux hæc Patriæ,
Vir hic nobiliſſimus, extincto Rege, glorioliſſime
haſtenus egerit, explicare contendo. Summo nẽ-
pe omnium M. L. D. ſtatuum conſenſu ac manda-
to, Interregno durante, in Metropolitana Arce no-
ſtra

Itra Vilnensi residere iussus, cum ingenti lætaq;
omnium admurmuratione vniuersa Reip. negotia
confecit. Electionem Serenissimi Regis SIGIS-
MVNDI TERTII (qui 31. annos semper inuictus
Monarcha regnat) Præsentia sua suorumq; ma-
gno comitatu, tum omni iure ac opẽ in frequenti-
bus nobilitatis comitijs, priuatiscq; conuentibus
promouit. Cuius negotij non exiguam portionem
in capite eius positam fuisse testatur illæ, quæ etiã
nunc afferuantur, tum Cæsareæ, tum Regis Sue-
ciæ, & Maximilianæ, ipsiusq; Serenissimi nostri,
ac Viduæ Poloniarum Reginae, (apud quam il-
le multum gratia pollebat) tum deniq; Ioannis
Zamoyski Supremi in Regno Poloniae exercituum
Ducis ad eum datæ literæ. Habuit itaq; egregium
hoc eius in Regiam maiestatem officium apud po-
pulares suos honorem, apud Serenissi: verò,
Sigismundũ 3. eximium semper fauorem. Nam
hic postquam felicissimè in regnum sibi delatum
ingressus fuisset, eum Cracouiæ humilem se suæ
Regiæ Maiestatis subditum conceptis verbis profi-
tentem, CAPITANEVM OECONOMVMq; GRODNEN-
SEM esse voluit. Fidum deinde post exploratam
eius erga Rempub. fidem, post cognitâ in eandem
plurimas ex proprio eius ære factas expensas, ob-
sequijs regijs prope confecto, ab officioq; supremi
in M. L. D. Thesaurarij missionem vacationemq;

obnixè petenti PATIATINATVM NOVOGRODENSEM
contulit. In qua dignitate constitutus annos 28 &
menses aliquot exegit: Patriæ, Regiæ Serenissi-
mo consilij auxilioq̃, afflictis etiam temporibus
R. P. semper præsens: ac eo quoq̃ nomine vel
maximè omnibus bonis gratissimus fuit: tandem
CAPITANEVS IVRBORGENSIS ac NOVOVOLENSIS
esse meruit. Quid iam hoc loco dicam, Auditores,
quæ digna tam illustribus dictis factisq̃ fingi pote-
runt elogia? En ea paucis ego explico vos audite &
faucte. Illustris THEODORVS TISKIEVICZ SKVMIN
in aula quondam Regali Splendidissimus, Curia
primùm, deinde Supremus M. L. D. Thesaurari-
us, CAPITANEVS BRASLAVIENSIS, Olytensis, Gro-
dnësis, Iurborgensis, Nououolensis, dignissimus Pa-
latinus Nouogrodensis, prudentissimus, literarum
& literatorum vir amicissimus, Bellicis artibus in-
structissimus, Legationibusq̃, consilij, magnis ne-
gotijs facile explicandis Spectatissimus, Patriæ
studiosissimus, tribus Poloniarum Regibus Cha-
rissimus occidit. & vt verbo unico cōpræhendam
omnia LVX PATRIÆ CLARSSIMA OCCIDIT.

LVX CATHOLICÆ ECCLESIAE.

I Am, quomodo nobilissimum genus suum officio-
sissimis promeritis ornauerit, quidq̃ pro Patriæ
chari-

charissimæ amore egerit, accepistis, Auditores;
nunc quos in Ecclesia nostra Catholica radios Lux
hæc clarissima effuderit, quanti cultum ac religi-
onem erga Deum O. M. Diuosq; omnes fecerit,
cognoscite; dum aliqua quàm breuissimè vestræ
in me audiendæ beneuolentiæ memor perstringo,
alia verò in ampliori theatro spectanda quandoq;
resoluo. In exterarum regionum bonarum artium per-
discendarum causa expeditus erat, per quarum
præcipua gymnasia nouarum hereseôn pestes pas-
sim grassabatur. Ea ab illustri hoc quondam Ado-
lescente in auita religione Catholica constantissi-
ma suorum moderatorum voluntate frequentabā-
tur, & ijs professoribus aurem accommodabat,
quibus, (vt omnibus sectarijs familiare est) nul-
la etiam ex re captata occasione, in quotidianis
prælectionibus, doctissimos grauissimorum veræ
fidei lumine illustratorum scriptorum commen-
tarios maledictis lacerare, allatrare ad ingeniosas
easq; pietate plenissimas quæstiones, in sacram
sedem Romanam conuitia congerere, sanctissimā
Principum verè Christianorum vitam ludibrio ex-
ponere, Cæremonias diuiniore omnibus san-
nis eludere. An igitur Iuuenis religiosissimi animi
inquinatis hisce ac maleolentibus cauillationibus
publicè priuatimq; sæpius appetitus, est expugna-
tus? Minimè profectò. Quò semel est imbuta re-

recens seruabat odorem tella vt cū Lyrico illo va-
te dicam) nec mentem vnquam religionis, suæ an-
tiquissimæ mutandæ habere se passus est. Redijt
ergo in Patriam cum ea religione, quam cum lacte
materno hauserat, & cum eo diuini cultus ardore,
quem ad extremū vsq; spiritum vel minima dissi-
mulatione violare nefas credidit. Hem pectus ge-
nerosum ! O ingenium singulari cælesti gratia con-
firmatum ! Eximiam hanc in auita fide constantiam,
Adolescentes nobilissimi, quicūq; solenni huic pō-
pæ funebri adestis, memori animo retinete. Dum
studiorum morumq; ciuiliū gratia in peregrinas
Vrbes à maioribus vestris amanda mini, ne peregrin-
as religiones, in patriā reduces, vobiscum addu-
catis diligenter prouidete; nisi sacrorum hæredita-
riorum prædones, Templorum ab auis, atauis Pa-
rentibusq; vestris ditatorum demolitores, Ecclesiæ
Harpyiæ, Reipub. Cathol. proditores, Diuorum
ōniū hostes & esse & scribi & dici velitis. Sed quor-
sum à præfixo dictioni meæ scopo paulatim abeo ?
Tecum, ILLYSTRIS PALATINE, tecum rē agere in-
gressus, tecum cōtinuo. Inñata tibi erga sanctos cæ-
lites vera Pietas tecum creuit, fructusq; eos edidit,
qui in vtilitatem multorum redundauit. Cui enim
nota non est tua illa in adeundis sacris famis Diligē-
tia, orationis Studium, cum religiosis hominibus
intima familiaritas ac consuetudo, liberalissimæ in
Pauperes

Pauperes erogate Eleemosynæ? Quot per munificam dexteram tuam oppressi eleuati, afflicti recreati, tuum auxilium implorantes serio adiuti? Pietatem tuā benignissimā morūq; rarā Facilitatē omnes tuo ordinatissimo regimini subiecti vberib; testantur lacrymis. Pijssimā tuā Beneficentiam, numerosa eaq; pulcherrima Cælitū Tēpla, in tuis regijsq; tuo vsui cōcessis bonis exstructa tuō sūptu, percipiendis fructibus amplis dotata, prædicant. Plurimum tibi se debere tua illa intra M. L. D. terminos Græci ritus Ecclesia pfitetur, qui sapientissim; & præcipuus VNIONIS eius cum Latina AVTHOR extitisti. Quamobrem illa tibi HEROI PISSIMO ad tumulum hanc Epigraphen, grata esse tibi volens, mæsta occinit. OCCIDISTI THEODORE TISKIEVVIEZ SKYMIN, Pater Pauperum, Pietatis antiquæ Exēplar, Templorum Deo dicarum constructor, Vnionis orthodoxæ promotor, ECCLESIAE CATHOLICAE LUX CLARISSIMA, OCCIDISTI. Cuius igitur hodierna die occasu in amplissima deplorat Familia; dolet Patria; mœret Catholica Ecclesia; nos, AUDITORES ORN. eius desiderium lugubri conclamatione non prosequemur? Ille quondam Aulicorum Regalium Alpha; ille curiæ anteposuit M. L. D. supremus Thesaurarius; Braslauen-
sis, Olitensis, Grodnensis, Iurborgen. Nouowolen-
sis Capitaneus; Nouogrodensis Palatinus con-
sul-

sultissimus; ille bis Legat9 in Moschouiam soler-
tissimus, armorum contra feros Moschos edu-
ctor vigilatissimus, Commissarius Regis celebra-
tissimus, Interregni temporibus, Reip. Custos fi-
delissimus, Senator prudentissimus; ile trium Po-
loniæ Regum Asseclator studiosissim9, Principū
virorum amor, Patriæ, Familiæ, Ecclesiæ Ca-
tholicæ lux, posteritatis splendor, in conspectu no-
stro, laboribus honoribusq; satur, annos supra octo-
ginta quin9 nat9, communi omnium Parenti Ter-
ræ, supremo cum officio, commendandus, cōsti-
tuitur. Heu quantis vna dies, imò horæ vnius mo-
mentum nos spoliat diuitiis! Quid animi nunc tibi
est ô CONIVX TANTI HEROIS CLARISSIMA? quæ ad
lugubre spectaculum deficis, in lachrymasq; reso-
luta, Maritū tuum charissimum (quo cum quin-
quaginta & aliquot annos inaudita cōcordia, amore,
probitate traduxisti) multis gemitibus heu frustra
requiris. Quanta verò mœroris nubes oculis tuis
obuersatur, IOANNES TISKIEVVICZ SKVMIN CAPI-
TANEE BRASAVIENSIS M.L.D. NOTARIE, tãto pa-
tre dignissime Fili? dū Patris tui Funus triste in-
tueris, illudq; tanquã carum pignus in sacello ho-
norifico ad sacram hanc T R I N I T A T I S æ-
dem à te extructo æternūm deponis. Occubuit qui-
dem Illustris Parens tuus. & omnes nos luctu im-
pleuit; nilominus dum te virtutum suarum hære-
dem

dem Sobolemꝫ tuam suauissimam Regno ac M.
L. D. reliquit, non parum tristitiæ ex animis no-
stris abscedit: præsertim cū te iam optime de v-
niuersa Rep. deꝫ Rege serenissimo promeritum
videamus. Quamobrem TIBI, CVM MATRE OPTI-
MA, CONIVGE INCLYTA PROLEQVE TVA, SVPERSTI-
TI felicitatem fauoremꝫ omnium; illi verò vita
piè functo perennem gloriam comprecamur, dum
ad nobilem hanc eius sepulturam magni Regis su-
pra Abner è viuis sublatum plorantis lugubrem
næniam mæstis his vocibus ingeminemus. Num
ignoratis quoniam maximꝫ cecidit hodie in Israel.
VALE ILLVSTRIS QVONDAM PALATINE NOVVO-
GRODENSIS, VALE. ILLICET AVDITOR ET SPE-
CTATOR. PRÆIUIT ILLE. NOS EVM QVO
SVPERI VOLENT ORDINE SEQVEMVR.

DIXI.

STEPHANVS THEODORI, ss. THEOL. AVD.

ODE PARENTALIS.

FORMOSIORIS blanda vbi temporis
Renidet ætas ver, & humum nouat,
Luduntq; Maio iam propinquo,
Floricomis α Charites in hortis; α Gratia

Ludit iuuentæ flos Academicæ;

Binâ in palæstrâ Dramation suis

Hic sympalæstritis, beato

γ De Domitore Draconis edit.

Vates reposcunt materiam nouam,

Stylo excolendo. materies datur,

Orationis & δ Pedestris

Et (numerosior hæc) ε Equestris.

Cantare seu stet ζ Lipsana Regia,

Plocensis ædes maxima quæ tenet,

Diui SIGISMYNDI, clienti

Sceptrigero venerata nuper,

Seu transmarinos stet calamo Gothos

Ciere, regno consulere vt sciant;

Gœstauī Adulfi vim perosi,

Legitimum Dominum præoptent.

Vrgere seu stet Moscouiam stylo,

B

Ne, per-

ε actiun-
culam.

γ s. Ge-
orgio

δ solutæ

ε Ligatæ.
ζ reliqui-
as.

Ne, pertinaci pectore, Principem,
Regum satum grandem, Polonum,
Cui dedit antè fidem, renudet.

Seu Præsulari fausta regressui
Stet gratulari; Peridum Patri,

a Poetico.

E flore « Pimplæo decentes

Conferere EYSTACHIO corollas.

Rmi. D.

abr. Woy.

us.

Seu stet Methones Præsulis inclytas

Sonare Laudes, vt qui Academiæ

Tutatus acer est Alumnos,

Varfauix male prouocatos.

Seu largitatem dicere ciuium.

Stet vrbis huius, Turris in æthera

Qua surgit, ad S. Ioannis;

Ære sacro monitura Vilnam.

Iamq; arbitrato scribere pro suo

Dum quisq; certat, lugubris it sonor

Tota vrbe, turres perq; sacras

Pendula cuncta agitantur æra.

Qui TRINITATIS ter venerabilis

Sacram ornat ædem, colle sitam edito,

campana-

nomina.

Asceticos propter Penates,

Principium dat OLOR canorus.

Hunc subsecutus mox CASIMIRIVS

Tollit rugitum gratisonum LEO.

CONSTANTIA vocaliori

Intremit attiguum Lyceon.

Respon-

Responsat Ædis Principis huic Tuba,
Argutiori sed reboamine:

Nomen SIGISMUNDI hæc adepta
Mole supergreditur sorores.

Cum versicondis attoniti stupent
Musis Ephebi, mox sibi quid velint
Sollenniores hij boatatus,
Sollicitis animis requirunt.

Pennis in atris^o Nuncia tum Dea
Astare visa est Enceladi soror

Nouogrodensis nigricantis
ALIGERI, os habitumq; fingens

Ori æs recuruum, quod gerit, admouet,
Ac luctuosum dat Tarantara:

Dat quale, Vulcano furente,
E specula Tubicen forensi.

Vt Neris audit (sic Viliam vocat
Agreste vulgus, nec male Nerei

Vdi propagem, de Neæra)
Nerides vt simul audiëre,

Te maximatum gloria, Patriæ
Illustre sidus, Regum amor inclyte,

Columna stirpis morte raptum

TISKEVIDVM, THEODORE, Lumen;

Fit plangor: omnes in lacrymas eunt.

Mœret, gemiscit, Gens Philogrāmata,
Oblita cœptæ scriptionis,

E manibus calamo labante.

B Fama

Stemma
Palatina-
tus Nouo-
grad. fu-
scus Ange-
lus.

Vilia Li-
tuanis
Neris.

Heu, inquit, Heros maximus occidit,

Vir pace & armis maximus occidit,

Legationibusq; gestis

Maximus occidit, heu, Dynastes.

Immane prorsus, Res Lituanica,

Non antè multò vulnus adnauseras,

Cùm Dux adiuit NICOLAVS.

CHRISTOPHORVS RADIVILVS Astra.

Secutus illuc Pontificem suum,

Iubar sacrorum nobile Præfulum,

Virtutis exemplar colendæ,

Quem abstulit vrbs Patauina WOYNAM.

Te fauciauit nec leuiter prior

Feralis annus, mors HIERONYMVV

Quo CHODKIEVICIYM subegit,

Quem titulis decorauit Arx hæc

Vilnæa, Castellani & honoribus.

En hic PALLATINVS NOVOGRODICVS,

Dignus triseclis Regis æuo,

Vulnere te nouo, cheu, cruentat.

Mortem ô cruentam quæ furit & ferit,

Feroxq; sternit quosq; hominum, haud verens

Vel ordinum, vel dignitatum.

Hic tibi nil, THEODORE, prorsum

Opis tulere aduersus acinacem

Atroxue telum Parcæ inamabilis,

Tot clara maiorum tuorum

Nomina? nil decora alta gentis?

Nil

Nil gesti honores militiæ ac Togæ ?

Nil dignitatum tam varij gradus ?

Nil tot trium Regum fauores ?

Nil tituli neq; Præsidatus ?

Nil prædiorum copia diuitum ?

Rura, & coloni nil tot Agrarij ?

Cimeliorum nil fauiffæ ?

Nil famulorum animosus ordo ?

Omni læna Morta ferocior !

Constat, ferina lege coercitâ,

Innoxium per supplicantis

Transiijffe caput lænæ.

At Parca nulli parcere gnara, nil

Intaminatum nil & inobrutum,

Harpyia crudelis, relinquit,

Filia nil miserantis orci :

Quis fur quis hostis morte nocentior ?

Quis efferata falce potentior ?

Securus altum stertat vllus,

Vndiq; telo inimico apertus ?

Intacta quænam hoc fulmine faustitas

Transiuit ? huic quæ non ruit infula ?

Sceptrum quod infractum ? potestas

Quæ stetit inuiolata Morti ?

An vlla rupes quamquam adamantina

Excussit huius terribiles minas ?

Elusit an conamen huius

Vlla sagax animi senectus ?

*elenadie-
rum rece-
ptacula.*

Imaturus æui, canitie grauis,

Verendus annis occidit occidit,

Heu, longiori dignus æuo;

Occidit, heu, THEODORVS HEROS !

Quid vita nostra est ? stiria labilis.

Quid vita nostra est ? scipio scirpeus :

Quid vita nostra est ? vilis alga,

Bulla, cinis, vapor, vmbra, nil est.

Exaggeratæ sunt quid opes ? nihil.

Clari propago quid generis ? nihil.

Nil sunt honores, nil voluptas :

Cum moriente mori videntur.

Expers sepulchri sola superstitat

Amata virtus ; sola ea nos beat,

Genus clarat, famam perennem

Sola parit bene parta virtus.

Hæc te beauit, te decorauit hæc

Viua fama te vetat emori,

Æqui tenax, immote summi

Numinis, ô THEODORE, cultor.

Ecquis sacrorum te reuerentior ?

Quis irretorti iuris amantior ?

Fides avita Veritasq̃

Inuenientne parem Patronum ?

Sparsis capillis te bona Veritas,

Fidesq̃ luget, Religio gemit,

Ritus Achæi cum Latino

Tu bonus author cras iugandi.

Genis reuullis te gemit Æquitas,

Quæ salua saluo Præside te stetit :

Te Ciuitates flent & Arces,

Iura quibus dare tu solebas.

Te subditorum rus habitantium

Deplorat agmen, non vt Herum, at Patrem ;

Exactione quos iniqua

Non tuleras bonus aggrauari.

Tuo mouetur Regia funere,

Expertos fidum quem fuerat sibi,

Et Regibus ternis amatum,

Militiæuè domiue, Achatem.

Tuo mouetur funere purpura

Tor optimatum fulgida natio,

Raptum querens te Maximatem ;

Te queritatur Equestris ordo.

Satu propinquæ , præ reliquis, domus

Dant signa luctûs TISKONIS inclyta

Herois inclyti propago :

Cui iubar EVSTACHIUS refulget,

Brestæ Palatinus memorabilis,

Brestæ Palatino Patre profatus

GEORGIO ; quod frater huius

Nomen adeptus es ò GEORGI :

Sacræ GEORGI militiæ decus,

Cuidux IESVS , tessera nomen est,

IGNATIUS LOIOLA, dio

Signifer ac Promachus vocatu.

Acer.

Acerba mors hæc non minus est tibi,
ALFONSE LACKI, Succamerariæ,
O Dunaburgi Præses arcis,
O Litau soboles Achillis.

Affinitatis nomine congemis
Hunc funerato, fœdere cui tori,
Tui soror coniuncta Patris.
Ergo doles amitæ dolore.

Denate ô Heros quid nurui tuæ
Hic luctuosæ contiguam domum
NARVSZEVVICIAM sonem? quod
Hæc specimen dat amica luctus?

In hac refulget, ceu Cythereium
In arce sydus, CHRISTOPHORVS, cui,
A Rege, Lithuani Ducatûs
Credita gaza fidesq; fisci.

Quid hîc propinquas KORSACIDAS loquar?
Tiskieuiczano in stēmate lilium
Horum albet. vnus, heu, IOANNES

Te sequitur, THEODORE, pernix:
Hoc se Osmiani curia, iudice,
Musæ hoc Patrono destitui dolet.

TISKIEVVICINVM sed camœna
Funus, ô auia, prosequamur.

Quid hîc vacillas Musa? quid hæsitās?
Quid expauescis? cur manus attremīt?

Num Filij summos IANI
Exprimere hîc refugis dolores?

Et

Et iure : tenta ; frustra eris arte huic,
Timanthæ, ocellos occule splenio.

Haud sic adempti fata Ioseph

Fleuerat Ifacidæ Parentis.

Sed nec Dauidem sic Salomon suum ;

Nec Roboamus degenerans Patrem ,

Vt lachrymis mæstis IANVS

Te flet, cheu, THEODORE, natus.

Natura iunxit nexu adamantino

Prolem colendis vsq̃ Parentibus ;

Nec absq̃ permagno dolore

Se, dirimente Atropo, iugantur .

In seiugatis hæret amor diu ;

Amor dolorem diuiduus parit :

Dolor querelas lachrymasq̃

Atq̃ diu nigricantem amictum.

Amictus albens lugubris, haud niger

Est nationi (res noua) ꝑ Sèricæ

ꝑ sinanæ.

Qua cultius politiusuè

Nil habet vsquã habitatus orbis.

Seres suorum funera tertium

Lugent in annum , deposito Rei,

Quam publicam gessêre, clauo,

Iusta suis iterantq̃ priui.

De Patria sunt qui meritissimi ,

Templum merentur nobile , Publicum ;

Horum choragij's notatum ;

Thure quod assiduo vaporat.

C

O IANE,

O IANE, pulli non habitus quidem

Squalore luctum tu trietericum

Præ te feres; at corde mœsto,

At gemitu caput hoc perenni

Desiderabis, dulce caput Patris:

Non paruâ opum vi cui tumulum nouum,

Ad TRINITATIS condis Ædem,

Adijcis ac tumulo sacellum;

Struis venustum quando sacrarium,

Quâ marmorato, quâ laterittio

Muro, paterni fidum amoris

Mnemosynonq; pîj doloris;

Paterna virtus, en Clario capit

E porphyrite, iure quod optimo

Debetur huic perenniclarum,

Abs Academico Honore, famam.

Iussu Parentis, te iuuenem indole

Hîc singulari Vîlnæ ACADEMIA

Formauit optimas per Artes;

Quas alibi regionum adauxti.

Nunc optimarum percipis artium,

Si quando, fructum. promouet insita

Doctrina virtutem. hac & illa

Rem sapientius administras.

Herba Vtraq; fultus Patris amabilis

luctum. se. Pertriste lethum fers moderatius,

dans.

Nepenthes immenso dolori

Cociliante Dei Pronœâ,

Dei

Dei xPronceâ non variabili,
Hoc +Pandocheo cuncta geri vides.

x providen-
tia.

Ciuiusq; nostrum vita morsq;
Stat, cadit huius ad arbitratum.

+ vniuerso.

Nec, vt profanum vulgus & improbum,

Rerum Satorem tu temere arguis,

Quod multa voluat secla cornix,

Multa animal pavidumq;, ceruus;

Ad sanctiores natus homo vices,

Capaxq; diæ mentis imago, quem

Celsum intueri iussit Astra,

Tam breue tempus in orbe degat.

Is prorogauit sat bene limitem

Mortalis æui, munere cœlitum,

Quisquis dati pernouit æui

Solibus vtiliter fruisi.

LVDOVICVS RYLSKI;

NON HABEMVS HIC MANENTEM CIVITATEM. Heb. 13.

Ille Palatino satur Heros nuper honore,

Belli ardore satur, pacis honore satur

Occidit & Pario tumulauit marmore membra,

Membra DEI coram restituenda throno.

Hem crudam Parcam! duræq; minacia Mortis

Spicula! nec Scythicis spicula visa plagis.

An te dura querar Mors? an tua spicula? luctu

Esse nequis maior nec tua tela, meo.

Anne Palatinus cecidit ? dic improba Parca.
Non cecidit. sed vbi est ? cessit ab exilio.

(CHRISTOPHORVS ZAWISZA

IN POTENTATIBVS OCTOGINTA ANNI AMPLIVS
eorum labor & dolor. Psal. 89.

Cui bene fasciculos VIRTVS sociarat honorum,
Inuida huic subitâ cuspide Parca scidit.

Ingemuit virtus, tantæ compendia Famæ
Vnius arbitrio scissa fuisse Necis.

At postquam vidit Cygnæos vertice canos,
Octoginta annos quinç abijisse seni;

Nil est Mors, inquit, nec Honos est rupt9 ab illa,
Alter in ætheria sede virebit Honos:

Orbi fat vixit: si plus vixisset in orbe,
VITA laborçq; foret, VITA dolorçq; foret.

stanislaus Casimirus Rudomina.

NON TANTA MORTIS NOCVMENTA QVANTA
Morientis emolumenta.

Immites Parcæ, qui nusquam sciuerat iras,
Libret vt hamata noxia tela manu.

Extinctos cineres iugulataçq; cuspide membra,
Cernat, & attonito colligat ore minas.

Noluit albensis canos miserare fenestæ,
Noluit in Litauo lilia stare solo.

Parca tuæ, PARCA, est dextræ victoria; laudem
Maiori decuit pignore stare tuam.

Lilia natura sic inclinata recumbunt,
Lactea sic moritur, sole abeunte, ROSA.

Non

NO tua laus, MORS, est quod straueris, illius est laus.

Canitie in tanta quod sciit ille mori.

Nempe quater senos seniores inter Olympi,

Ipse sibi canus castra locauit olor.

STANISLAUS RZECZYCKI.

VT BENE VIVERE, ITA BENE MORI DECET.

Skuminides cano venerandus vellere plumæ

Talia, visurus limina Mortis, ait;

Quod volui vixi, vitæ non pœnitet actæ:

Laudatæ vitæ stat mihi testis Honos.

Testis & ad Moschas via deuia ducta paludes

Visaq; vinetis Itala terra suis.

Nūc & posse mori, mens est, animiq; sequaces,

Vt vixisse bene est: sic bene posse mori est.

Calcanda est lethi via: scrutandæq; Tonantis

Æterni sedes, dixit & occubuit.

Stanislaus Orłowski

DE SACELLO NOVITER EXTRUCTO.

Hæc noua quæ varia surrexit fabrica mole,

Incluta Skuminidæ membra sepulta tegit.

Custodit cineres, tumulataq; corpora cippo,

Ætas ne voret, aut glutiat imber edax.

Sat bene prouisum est membrisque animæq; sepulti.

Excubias vigiles membra animusq; capit.

Quam molem cinxit regina Pecunia muro

Custodit Domini hæc membra sepulta sui.

Quæ data condendæ est regina Pecunia moli,

Hæc animam Domini seruat in Elysio.

IOACHIMVS SCHREDERVS.

T E M-

TE M P L V M
V I R T V T I T H E O D O R I C Æ
H O N O R A C A D E M I C V S . P . P .

VAM ludit varijs Humana Tragœdia scenis,
 Crœsœa modò forte beat, modò nudat coldē;
 Fastum regalem nece terrificatq; rogali,
 Atq; Solonæos monitus vice verat acerba. (illos,
 Coniugat hos genialis Hymen, Clotho abiugat
 Hi, modò cœptum alijs, lumen vitale relinquunt.
 Nuper, in Orchestram Gediminia Vilna superbam
 Produci vidit RADIVILÆOS Hymenæos,
 Festiuosq; dedit plausus, gratata Leoni
 SAPIEHADÆ, Litauī qui Cancellarius orbis
 Illustrem generum RADIVILO à Principe natum
 ALBERTVM WLADISLAVM sibi iunxit, & auxit
 Affines RADIVILIADES RADIVILIDE natā
 Egrediā formā, egregijs virtutibus ANNA.
 Ex illo non dum vaga Cynthia tempore cursum
 Complect, vt educi videt vrbs ea flebile funus
 Herois magni; magnum nomenq; decusq;
 Qui gessit: THEODORVS ei prænobile nomen,
 ETYSKIEVICIA, modò quæ clarissima, gente.
 Quod nomen genitoris erat, cognomine SKVMIN,
 Quem PALLATINVM Nouogrodia luget ademptum.
 Heu quantum tumulas in eo, LITVANIA fidus!
 Non sua sed Patriæ qui commoda quærere natus.
 At tibi solamen, virtutis imago Paternæ,
 SANVSSVS superest, qui facta simillima spondet.

En quàm

En quàm iusta piè, qua sollicitudine soluit?
Quâ Patri, pompa, quanto splendore parentat!
Condendo cineri quàm Cryptam condidit amplam.
Quàm superimposuit solers illustre Sacellum;
Iugis vt inde poli deleniat hostia Regem!
Iùre pio Nato releuas LITVANIA luctum,
Supremo & meritum deducis funus honore,
Ordine linigerùm lōgo, Procerum ordine longo,
Funus honestante & lacrymis testante dolorem;
Manibus æternamq; pijs poscente quietem,
Adiungitq; suos mœrens Academia planctus,
Cuius Alumnus Honos & erat IANVSSV S hic olim;
Hic vbi doctificas cùm moribus imbibit artes.
Proin Patrem exsequiis Honor hic Academicus ornat;
Ipsi molitus Clario de marmore Templum,
Quod stet inocciduo THEODORI nomine clarum;
Nec minus effulgeat iis, quæ Seres Foi,
Seu, quorum ante alias floret Respublica, Sinæ.
De Patria melius meritis Heroibus ornant
Conditæ, odoriferis lustrantq; frequenter acerris.
Non tamen Heroas, qui multis gentibus error,
Esse Deos ducunt, at eo veneramine dignos;
Ne meritæ laudes à Posteritate fiescant,
Nomina neue sequens horum immemor eximat Æuum;
Nomen an vlla tuum, THEODORE, obliteret ætas?
Non patietur HONOR, si quid pia carmina possunt,
Hic itabilem tibi rite locans ACADEMICVS Ædem;
Vatum operas adhibens. sudant in marmore vates.
Vatum opus est propriusq; labor celebrare Tonantis
Numen, & eximios æquare Heroas olympo;
Et sero meritis transmittere laudibus æuo.
Nullus & Heroum vates est iure perosus,
Ni virtutis inops, laudi nec idoneus vlli.
Ergo educendo manus emicat impigra fano,

O THEO.

O THEODORE, tibi Clariâ de rupe ministrat
α *Apollo*. Materiam ipse α Phanes. paries at iaspide fulget
Inserito: encarpis nitet omne lacunar eburnis.
Corporis exuias natus decorare paterni
Certat inædificans tumulo præsigne sacellum.
Virtuti vates THEODORI nobile certant
Docta per ora virum fabricare volatile templum,
At pennis nullo solui metuentibus æuo.
Ergo opere hoc propere summa ad fastigia ducto,
Virruti, THEODORE, tuæ SKVMNIE sacrant;
Insculptis rebus, Patriæ in molimine, gestis:
Et Natum inuitant, rapti decoramina Patris,
Ipse oculis obeat. Videt hinc sua præmia laudi,
Et chari genitoris opes pulcherrimaq; ausa,
Cælata ingenijs, opus indelebile vatum.

Quam templum prius introeat, spectabile culmen
Metitur visus acie, turrimq; decoram,
Cuius apex lunam cum stella continet vnâ;
Dioptra Quod Tiskieuiçæ digma est prænobile gentis,
Vt meliusq; notet cuncta, admouet ipse Dioptram
Nuper adinuentam. Tubus est teres, aptus in arcum
Diduci & longum: vitreus fini orbis vtriq;
Vnus at angustus, pupilla haud amplior ipsa,
Iungi oculo solitus: finis cannam alter adæquat.
Res facile organon hoc procul a visore locatas,
Qua sunt mole pari, facit apparere propinquas.

Ergo ope perspicuæ videt huius cuncta Dioptræ.
IANVSSVS: celsò gentile in culmine stemma;
Stemima quod adiecto signarunt carmine vates

stella fui in terris THEODORVS, in astra recessi.

Luna, fugax munus, quicquid in orbe, bonum.

Ante fores, haud ferales statuerê cupressos,
Ast hinc inde cedros, æternæ symbola vitæ.
Rem scripti produnt in odore cortice versus.

In terris

In terris virui THEODORVS : in axe virorem

Nulla datum caries, nulla terebo teret.

Conspicui postes Afræo adamante renident

Versus inauratum præfixus hyperthyron ornat;

Hanc THEODORO TISKIEWICZ ACADEMICVS ædem,

superli-
minare.

IANVSSI NATI mite leuamen, HONOR.

Ingrediens oculis haurit monumenta Parentis;

Quæ graphice nitidus paries insculpta remonstrat.

Ingens in medio nitet hic spectabilis arbos;

Illustres complexa viros à TISKONE cretos.

KALLI huic NICVS erat pater, à Patre MISKONE natus.

Ille olim Litau SIDRIGALI Principis aulae

Præfectus fuerat, Marschalci munere functus :

Qui sibi, qui generi, belliq; togæq; potenti,

Auxit opes, merita aucti insignia nactus Honoris,

Stellam cui subissent radiosq; cornua lunæ.

Tisko, Tiskonix, quæ Tiskieucia vulgo

Nunc audit, genti cognomentum indidit illud.

Tisko habuit Natos, Litauum decoramina, senos;

Se nec κ Enyaliis gestis, nec honore minores;

κ milita-
ribus.

Militiæq; Duces, Castellanosq; celebres,

Atq; Palatinos, dantes & iura Toparchas.

Archistrategus erat tuus ille, Kiouia, cui mens

Prouida consilij, vt viuida dextera bello.

Ordine quos longo memorabilis exhibet Arbor.

Vnus in his LEO, vir generosa mentē, Lubensis

Præses, in arma viros solitus ductare; Paternus

Qui tibi auus, THEODORE, fuit, nomenq; Parenti

Insolitum dedit, ille tuo se nempe Leone

Progenitum Σκυῖνον, vel Russo idiomate, Skymni

Indigetat. catulum vox denotat illa Leonis.

Filiolam, Lenkam, dixit, de nomine Damæ.

Mundifuga hæc claustro se, religionis amore,

D

Abdidit

Abdidit, vt coleret, meliora secuta, Tonantem,
Feruidius, vario semota à turbine rerum,
Arabic Phlegethontigenum secuta luporum,
Præbita, nomen in hoc, ludendi vatibus ansa.
Mente Leonina sobolem, LEO Tiskonide edis,

Nomineq; hanc apto degenerare vetas.

Ten, THEODORE, Nepos ô auis dignissime tantis,

Degenerasse ab ijs iure quis arguerit?

seu res consilio seu forti Marte gerenda;

visus es inuicta mente manug; Leo.

Clara dein chari speculatur is acta Parentis,

Digna imitaminibus, memori quæ mente recondit.

Indolis eximix primis spectatur in annis,

Inuigilare libris omniq; assuescere recto,

Affectare decus; peregrinas visere terras.

Has aditare simul, quas pestis & ira Tonantis

Polluerat sacris euerfis Hæresis aris:

γ *riteber* Mœnia γ Leucoridos, quæ spumeus alluit Albis,

g. Heu calamo nimis ac Furijs atrata Lutheri.

Cognitus hinc illi vir humi cognomine nigræ,

Cui mens nigra magis, mage nigrum dogma, Philippus.

Gypsatum THEODORI animum tamen ille nequiuit

Inficere, vt multos huius Regionis alumnos,

Diuini verbi specioso murice lufos.

δ *Basilea* Sed nec obest huic δ Rauriaci rauis vlla Lycei.

Sed nec obest corui nequam, Befa, nequius ouum;

ε *Geneua* Corui Stigmatix, cui nidus, aprica ε Lemani

Ripa lacûs, inimica Tybri, Rupiq; Petrinæ.

ζ *venena* Irrita consignant ea ζ deleteria vates.

Nil hebet Hæreticis tua mens, THEODORE, venenis?

η *amuleta* η Præbia præseruant entheæ virus agunt.

Nil à lethifera metuens sibi peste colubros

Inter virosos sic agit Indus oryx,

Hinc tres Sarmatix sculptos videt ordine Reges;

Chara

Chara quibus genitoris erat fidissima Virtus.
SIGSMYNDŌ AVGVSTO, quoad ipse superstes, hic hæsit,
Sedulus obsequiis, & obire negotia dexter:
Non minus armorum dexter, quàm pacis ad Artes.
Ergo suos cuneos Patriæ inuehit acer in hostes,
Hic Stheneli similis, præstans iuuenilibus ausis,
Sculpitur ac audax ruerè in certamina belli,
Atq; manu promptam secum raptare iuuentam.
Hostiles agitare globos vel sternere ferro.

Nec minus ore potens validæ quàm robore dextræ
Visus hic Augusto. Proin vnus mittitur inter
LEGATOS ternos, inimica ad nomina, Moscos,
Threicio sublimis equo residere videtur,
Insigni phaleris, frēnifq; micantibus auro,
Moscouij proceres, ostroq; auroq; nitentes,
Obuiam honorificeruerè his in mœnia vectis.
Hinc STEPHANVS BATOR in Tyrio Rex murice fulget;
Omni ex Sarmatia; procerum cui plurimus ordo
Obsequium iurat, Litauis THEODORVS ab oris
TISKIEVICIADES socios hinc emicat inter;
Accipiēs à Rege fidem præbensq; vicissim.
Rex animi prudens, generoso in corpore mores
Cernit vt egregios, ratus hunc ad maxima natum,
Adiungit sibi, thesauris & præficit aulæ.
Cernitur hinc adsculpta Fides, æraria seruans.
TE M H I num quis, (ait) THEODORE, fidelior alter?

Liuoniam interea Litauum & consinia Moscos
Vexat, & infectis populatur barbarus armis:
Rex bonus hunc monitum tanti cupit antè furoris,
Ultorem, nisi desineret, minitatus & arma.
Ergo iit Orator, tanto in molimine rerum,
Ante alios TISKIEVICIVS THEODORVS ad illum;
Quid velit, exquirat, pacemne Tyrannus an arma,
Si pergat furere vltices mox affore dextras,

Torua tuens sedet in folio, Bufiridis instar,
Dum THEODORVM audit, Basilides ille IOANNES,
Fulmina torquentem, STEPHANO pro Rege, minarum.
Orantisq; minas, STEPHANI æqua tremiscit & arma;
Ergo in amicitias & idonea pacis iturum
Fœdera se simulat; solito mox dira Tyrannus.
Arma furore ciet, ferro grassatur & igne,
Ac sibi Liunioniam prope subiugat efferus omnem.

Iusta Polonorum mouet indignatio Regem;
Hanc proin indomitam bello domiturus Erinny,
Ducit in arma suos Litauos acresq; Polonos;
Hic armamentis, terraq; vndaq; vehendis,
Præficitur THEODORVS. onus promptissimus ille
Impositum sibi grande subit, conamine magno.
Impiger huic instare operi spectatur; ad arces,
Nunc has, nunc illas, tot equorum totq; virum vi.
Pertrahere; ingentes Tormenta datura ruinas.
Quin etiam assultu, superanda vbi Pergama, primos
Cernitur hic inter. mens huic tam prodiga vitæ,
Mens tam prona suo lethum pro Rege pacisci.
Ergo, nec optantem, merito hūc Rex ornat honore.
Namq; Polocensi postquam fuit vrbe potitus,
Braszkauia, quæ ficta & in hoc celamine claret,
Præsidem eum creat, & mandat ius dicere genti-
Dein, victâ magnâ, magno molimine, Lukâ,
Adiicit huic OLYTAM parili Rex iure tenendam.
Creuit honos in eo, quantum creuere labores.
Virtutem vestigat Honos, sequiturq; fugacem.
Regia laus, vbi promeritis æquantur Honores.

Composito bello, domitaq; Tyrannide Mosci,
TISKIEVICIADEN Rex victor honorus eundem
Directorem adhibet Repetitoremq; fidelem;
Iura Polocensis quis digerat omnia Tractus;

Iura

Iura tot annorum vario consilia tumultu,
Pallatinatus & honesto Schemate donet :
Et bona distribuat, prout cuiq; à Rege tributa.
Eminet in celsa exalta Polotia cliuo ;
Hinc, fluuij Dunæ munita stat, inde minori,
A quo scilicet vrbs est nomen adepta, Polottæ.
Hinc Transdunauæ renitere videntur & Arces ;
Nomine quas Regis THEODORVS ab hoste recepit.

Hic neq; munifici requieuit gratia Regis
In bene promeritum ; Litani ipsi nempe Ducatus
Thesaurum credit, succedere vultq; IOANNI
Hrebowicz, Pallatinus fit vt ille Trocensis .
Hic videas. Regem THEODORO porgere clauem
Aureolam fisci Nece cumulat honoris,
Otia quò captet, latus hic regale relinquit.
Sed nec ab extincti se Regis corpore duxit,
(Ipselocus Lethi, GRODNENSIS Regia testis)
Quam prius Arx eius curæ Vilnæa fidei,
Concilio Procerum, cõmissa fuisset, ab omni.
Nec tamen interea studium Regalis omisit
Funeris, exequias & magno iusta paratu
Sollicite adcurans, supremum ornauit honorem.
Hic inter Proceres deducere flebile funus
Conspicitur Craci mœstissimus vnus in arcem.

Hinc in Rege nouo stat factio sculpta legendo.
Stirpe Iagefloniæ THEODORVS hic hæret in vnâ ;
Principe Suecano materni nobile naçto
Nomen aui : genitrix CATHARINA Iageflonis illi ;
Finnoniæ (Scis Vilna) Duci sociata IOANNI ;
Post sibi quem digne legit Suecania Regem.
Quæ queat esse , omnis visa hoc in Principe virtus.
Hunc alienigenis THEODORVS , iure præoptat.
Hanc nequit æmula pars scriptis euertere mentem :
Sed neq; Cesarej fratris manus atq; sigillum,

Regina ANNA SIGISMVNDI matertera scriptis
Hunc stabilem THEODORI animum, meliora sequentis,
Cum Sario Duce militiz, collaudat amicis.
Nec sine honore fides nec abit sine munere tanta;
Sæpe tot impensis proprijs ac ære probata.
Namq; SIGISMVNDI Regali in sede locato
Iurat vbi obsequium, Rex hunc complexus amanter;
Præses & œconomus, vir, ait, sis inclyte Grodnæ.
Artifices sculpsere manus in pariete Grodnæ;
Heu: nimis infaustam BATHORINO funere Grodnæ.
At fortunatam THEODORO præside Grodnæ.
Iamq; fatigatus curijs THEODORVS & annis,
Tandem optans laxare animum, captare quietem,
Thesauri officium graue, Quæsturamq; resignat.
Rex at honorato cupiens hunc munere fungi,
NICOLEO Radiuiliadæ succedere iussit,
Pallatinum Nouogrodensemq; tenere.
Colle super celso Nouogrodia sculpta coruscat.
Viq; Senatorem se præstitit ille fidelem
De Re communi, dum Varsauiense Senaculum
Consuluit, non vnquam aberat fidissimus Heros.
Dum Regem impeteret Furor ac ciuilis Enyo,
Hic a Rege stetit. Dum fraus incendia voluit
Varsauiæ vix euasit de nocte periculum,
Regia ni ductu Raphaelis secta subisset.
Nomen id est famulo, Aligeri qui munere functus:
Difficili spectata fides hoc tempore, Regi
Muneribus meritis dignissima visa rependi.
Ergo Iurenburgum Nououolamq; adiicit ipsi;
His dare iura iubens & ab his decerpere fructus.
Ex alia se parte ferunt delubra videnda,
Quæ pietate flagrans THEODORVS honoreq; Dio
Struxerat in proprijs, dote haud sine diuite, fundis:

Inq̃ locis, Regum quæ nutibus ille regebat.

Huic operi insertus Procerum lectissimus ordo,
Quorum ope, quorum operâ, Cathedræ gens Russa Petrinæ
Accessit, Dominæ se subiecitq̃ sacrorum,
Quæ mundi caput est, cœliq̃ vicaria, Romæ;
Petrocathedromachos, agmen furiale, perosa-
E sacris, MICHAEL hîc metropolita RAHOSA;
Pænè politico habet THEODORVS in ordine primas,
Feruidus ante alios incundi fœderis author.

CLEMENTI Octauo, duo, Russæ nomine gentis,
Hîc sese asternunt, pebibusq̃ pia oscula figunt,
CHRISTVMq̃ in Papa merito venerantur honore,
Polliciti obsequium Pastori iuge supremo.
Vnus in his erat HIPPAIVS cognomine POCIEY,
Qui sacra Russorum post Metropolita regebat:
Vir præstans animi, fidei defensor & acer.
Cuius adhuc successorî viget æmula virtus.
IOSEPHO VELAMINO, cui Russica sese
Natio RVTSIADÆ multum debere fatetur.
Hunc pariter monstrant operosa toreumata vatum;
Cum Clero, sedenim THEODORI funere moestum:
Triste sed amisso meditantem Epigramma Patrono.
Quod pia posteritas inaratum pellegat vînx.

Lux Litauûm, decus Heroum, Pietatis asylum
SKVMIN TISKIEVICZ hîc THEODORVS humor.

Hæresiarcharum nidos, iuuenilibus annis,
Lustraui; me non læsit at illa lues.

Fidus eram Regi AVGVSTO BATORIq̃, pioq̃
SIGSMYNDÔ, Sueonum Rege Ioanne lato.

Sæpe sub Augusto comissa negotia dexter,
Et quo par studio, nomine Regis, obii

Eiusdē

Eiusdem auspiciis, Martem experturus, equestres,
Ære meo, duxi fortis in arma globos.
Dein STEPHANO graue Martis onus cū Rege subiui.
Fulmina bellorum credita cuncta mihi :
Hostiles si quæ superandæ assultibus arces,
Prodigus hîc vitæ, pars prope prima fui.
Pace recompositâ Lithuani, à Rege, Ducatûs,
Aulæ Quæstori, credita cura mihi.
Extincti BATORIS dum iusta procuro, rogatu
Magnatum, Vilnæ Præses in arce locor.
Sceptra Iagelloniæ deberi censeo stirpi:
Hoc nihil à studio, sollicitatus, agor.
Ergo SIGISMVNDVS me TERTIVS auget honore :
Pensat in abruptam munificatq̃ fidem.
Braßlauiam ac OLYtam BATORIS de munere rexi.
TERTIVS hîc terna me ditione beat.
Grodna, Iurenburgû, Nououola hoc addita Rege :
Non auide emungens, his ego iura dedi.
Iamq̃ annis grauior gazam Fiscumq̃ resigno,
Liber vt ætherea gazan in arce parem.
Maiori tamen hîc me Rex bonus ornat honore,
Meq̃ Palatinum dat, Nouogroda, tibi.
Viginti septem gessi hoc decoraminis annos.
Interea cultum rite propago DEI.
Limina sacra struo, simul & ruitura recondo :
Religio & dispar me duce fœdus init.
Me promotorem veneratoremq̃ fidelem,
Quæ Romæ est, habuit Sacra Cathedra Petri.
Hanc

Hanc tu promoueas, hanc tu venereris, IANE ;
Hanc, pie Nate, salus si tibi chara, tegas.
Ac velut orsus eras, vbi clara Polotia, per te,
LOS APHATVM excepit Pontificemq̃ nouum,
(Ter centeni equites duce te comitantur eundem,
Introit vt Cathedram, Rege volente, suam ;)
Sic pergas : placeat tibi cœlitis orbita veri.
Dissidium fidei Schismaue nullus ames.
Ascetas at ames quibus est Concordia cordi,
Ossa quibus mandas exuiasq̃ meas.
Nec minus & cordi tibi sit Philomusa iuuentus,
Cuius inocciduâ non sinor arte mori.
Viue diu ; Catharina parens, tua Barbara coniunx,
Tecum progenies viuât & Eugenia.
Viue diu, sed viue Deo, fideiq̃ tuendæ :
Vita tibi hæc vitæ ianua, IANE. Vale.

ILLacrymaris ad hos monitus, IANVSSE, Paternos,
Mente reposturum te pollicitaris & alia.

Quamq̃ Parenti eduxit Honos Academicus Ædem
Ex Alabastrite, quem fert Parnassia rupes,
Arte laboratum propera licet, attamen æuum
Quæ ferat, ac æuo laudes Genitoris adæquet,
Mnemosynon tibi & Artilegos fore calcar amandi.

VALENTINVS Załeski. Art. & Phil. Baccalaureus.

EPIGRAMMATVM ANATHEMATA.
E EPO-

EPONYMICON.

NOMĒ habes, THEODORE, Dei, quod es omine, do-
Id nomen rebus conuenienter habes. (num.

Grande DEI donum est, Heroū sanguine na sci.

Tu, TISKIEVICIÆ flos, THEODORE, domus.

Grande DEI donū ; Hæreticorū haud vellere falli.

Nec te horum faciunt trita Lycea ^{λυκον.}

Grande DEI donum ; Superis virtute probari.

Summis ac imis te probitate probas.

Grande DEI donum , bene charum Regibus esse.

Tu Regum Triadi, Marte Togaq̃ places.

Grande DEI donum ; diuinum extendere cultum.

Extendis , sacros ædificasq̃ lares.

Grande DEI donum ; discordia iungere corda.

Se debet Fidei sancta Homonœa tibi.

Grande DEI donum ; senium venerabile canis.

Hoc & habes ; Neptis teq̃ salutat auum.

Grande DEI donum ; felici morte resolui.

Æthera tu felix, morte solutus, adis.

Pro donis, frueris iam Donatore ? beatus !

Qui ^{ΘΕΟΔΩΡΟΣ} eras, hinc ^{ΘΕΟΘΩΡΟΣ} eris.

MICHAEL SZOSTOWICKI

POTIOR THESAURVS IN

Astris.

Primū Aulæ , Litauī pōst credita Gaza Ducatus,

Curæ TISKIEVICZ, ô THEODORE, tuæ

Crescit

Crescit ubi virtus, crescant virtutis honores.

In virtute labor : meta laboris Honor.

Par labor est parere, & partum virtutis Honorem

Indeclinata sustinuisse Fide :

Sustinet vsq̃ Fides, grauis at non sustinet ætas:

Ergo declinas, ponis & illud onus.

Terrestri positâ, gazan meditaris olympi.

Plus habet illa oneris, plus habet ista lucri.

STANISLAUS NARVSZEYVICZ.

E M B L E M A.

CORNU COPIA.

Quæ pacis sunt.

COnspicis hîc oleas, varias & fertilis Anni,

Quas cornu exiguo fert Achelous, opes ?

Has pia conseruat concordia, dextraq̃ iuncta

Dextræ. Congestas perdit Erinny's opes.

Tristis Erinny's Eris: discordia tristis Erinny's,

Qua duce dispercunt religionis opes.

In multos THEODORVS opes iam contulit istas,

Ad bona dum Russos fœdera pacis agit.

Pars bona pacis ea est, Cathedræ se iungere Petri,

Pastorem in terris legitimumq̃ sequi.

CASIMIRVS GALINSKI.

BEATI PACIFICI

E 2

Vnio

V Nio Chrificolūm, gratiffimus vno Diuis;
Difidium fidei, Schifma Satan vt amat.
Pars bona Rufforū Cathedræ quòd reddita Petri
Se Papæ fubicit Pontificūq; Patri;
Fœdera quòd ftabili Ritūs Graij atq; Latini,
His oris, coeant, non leue calcar eras;
Tu confuafor eras, tu dux, THEODORE, præibas.
Pacifictoris iure brabeon habes.

SAMVEL SIEMIKA.

NON NOBIS SED PATRIÆ
Viuimus.

V Idit SKVMINIDEM patriæ fudare labore,
Afræa in fupero Virgo locata globo.
Inter finceros famulatus, commoda vidit
Plura fuæ patriæ quam generata fibi.
Indoluit, rapuitq; virum telluris ab oris,
Voceq; non ficta talia verba dedit;
Feffus ad optatam Diuorum tende quietem:
Sat patriæ; viuas hinc, THEODORE, tibi.

GEORGIUS DRASLAVVSKI.

MORS DICTA FACTIS
Præuertit.

V Enerat ad Parcas facie Mors fæua minaci,
Vifum quò Lachefis penfa moueret edax!
En breuiata videt THEODORI flamina Skumin
Ægræq; iam fubita fila fecanda colu.

Pro-

Protinus exiliens hæc læto pectore fatur ;
Siccine pensa iacent? quid colus ægra vacat ?
Dixit, & extemplo secuit vitalia fila:
Tam citò nec dixit, quam citò fecit opus.

ALEXANDER KOVUNACKI.

OPPRESSÆ CADUCEATOR

Patriæ.

ILle ille antiquo ducens à Tiskone nomen,
Ille Senatoris vir gravitate potens.
Regibus ille comes ternis clypeoq; togâq;
Sedibus in Patrijs ille dolendus obit.
Ille in Mosciacas bis missus Nuncius oras,
Ille Pater Patriæ, & pacis amator abit.
Ecquid abit? Patriæ nouit discrimina nostræ,
Et sic pacis amans Nuncius astra petit.
Pro patria, & patriæ pro natis Hoste reuinctis ;
Cum Christo, æternæ fædera pacis aget

CHRISTOPHORVS STYRBOVICZ.

AVGESCIT LV MINE

Lumen.

SKuminides summos inter stabilitus Honores,
Fulgidior supero sidere fulsit humi.
Non est in terris THEODORVM passa morari
Fama, tulit celsum celsa sub astra virum.
Insignem tulit in Patriam meritiscq; grauemq;
Patriæ amore virum, religione virum.

E 3

Audiit

Audijt Astrorum princeps præconia Famæ,
Atq; soli sidus iussit inesse polo.

Hic modò Skuminides lucet fulgentior astris,
Nec cerni à nimia lumina luce queunt.

FLORIANVS OLSZYNSKI.

FELICIORI NASCITVR

Vitæ.

MOrtua num viuit Lithauis clarissima campis,
Tiskonidûm celebri nata propago domo?
Et viget illa simul, iacet & simul obruta morte:

A Parcisiacet, à religione viget.

Viuis Tiskonidûm plus viuis nobile lumen,
Sint extincta licet luminis ora tui.

Tecq; immortalis comitatur gloria viuum.

Vita tua ista noua est, vitaq; nata tua est.

Vtq; noua hanc vitam modò possis viuere, debes

Abijcere antiquas corporis exuias.

BARTHOLOMÆVS KRASOVSKI.

IN BINAM LEGATIONEM.

NIL syncerus amor timet: in mare curret & ignē,
Ardua vt audacis iussa faceffat heri.

Bis THEODORVS adit Moschos Orator atroces,
Immiti haud gentis territus ingenio.

Iure iram poterat Basilidæ horrere Tyranni,
Exstitit insontum cui laniena iocus.

Hic

THEODORVS TISKIEWICZ
Hic tamen intrepido Regum exprimit ore suorum
Iussa : nec hoc Cyneas munere maior erat.
O dignum pectus generoso sanguine Lechi !
Nil Natis cuperet fortius ille suis.

CASIMIRVS MAFFON.

IN FIDELITATEM.

potiora secutus.

LEchia dum studijs varijs animisq; laborat,
Funera post Batoris, cui sua sceptrā dicet;
Oratu Procerum Vilnæ THEODORVS in arce,
Regis ad electi tempora, præses erat.
Perstitit inuicta mente huc protractus & illuc,
Proq; Iagellonia perstitit ille domo.
Iure tibi poterat credi, THEODORE, Ducatus,
Cui potiora sequens indubitata fides.

ALEXANDER OZIEMBLOVSKI.

VIXERAT ILLE SATIS.

EN quanta est nostio sub cœlo facta ruina,
Quæ Litavi & Russi concutit arua soli.
Ah Russæ & Litauæ, THEODORVS, gloria gentis,
Vncata mortis falce peremptus obit.
Si desiderium spectes, citò morte peremptus:
Si numeres annos, vixerat ille diu.
Si spem, animum, viresq; : parum ; si fortia gesta
Tam sibi quam Patriæ vixerat ille satis.

CASIMIRVS PAC.

LACRY-

LACRYMAS INHIBETE
CTIENTES.

LArgifluas mœsti lacrymas inhibete clientes,
Nolunt Patroni hoc fata dolore coli.
Sicca arbos primùm reparat quandoq; virorem,
Irriguis radix si foueatur aquis.
Haud tantum ex vobis ortos puto posse liquores,
Vt reducem effossa dent THEODORON humo.
Nil supra vires facile esse videtur Amori,
Credidit id audaces nec superare manus.
Siste amor & fluxæ THEODORO tempora vitæ
Ne cupias; vita nobiliore viget.

ANDREAS PHILIPPOWICZ.

IN PRÆDIUM FATALE KORZ-
CISC. MORI LVCRVM.

VIta quid est hominis, nisi, promercialia nobis
Quæ bona prostituit non peritura, Forum?
Deposita hîc ab Hero datur exercere talenta,
Lucrificasq; mnaas : hîc emere astra licet.
Cotho vbi destiterit fatales voluere fusos,
Mercandi ratio non erit vlla super.
Vel vi celsa rapi, vel emi vult Regia Diuûm.
Hanc emis? an sancta vi, THEODORE, rapis?
Corporis ac animi neruos huic tendis habendæ;
Fortunas adhibes : & rapis hanc & emis.
Ipse locus lethi, fluuiò cognominis Aula,
KORZISC, ô Here, ait, Mors erit ista lucro.

IOANNES BROLNICKI.

SVPREMA MEMORIAE

SIVE

FAMA POSTHUMA

VIRI VIRTVTE, GENERE ILLVSTRIS, SENATORIS CONSILIO,
AVTHORITATE AMPLISSIMI,

D. THEODORI
TISKIEWICZ, SKVMIN;
PALATINI NOVOGRO-
DEN. GRODNENSIS, OLYTEN:
IVRBVRGEN: NOVOVOLENSIS
CAPITANEI. &c.

Virtutum Paternar: vt Fortu-
narum Hæredi,

M. D. IANVSSIO TISKIEWICZ
SKVMIN,

MAG. D. L. NOTARIO, CAPITANEO
Braslauiens. &c. Honoris Observantiæq; Ergo
AB ANDREA LOECHIO SCOTO

Inter Solemnia Lugubria Dicata.

54

IN CYNTHIAM ET CYNOSVRAM
GENTILITIA PROSAPIÆ TIS-
KIEVICIOR VM INSIGNIA.

VT Stellas inter dea Cynthia luce minores,
Stemmata sic inter Skuminiana nitent.
Inuidus at si quis, forsitan, manifesta negabit,
Non solus facies, Magne Gradiue, fidem;
Sed pariter gestis Pallas bene rebus Honorem
Tiskieuciadum commeruisse Domum
Agnoscat, toties exornauere Penates
Tam decora alta Sagi quam decora alma Togæ.

ALLVSIO ADEADEM.

Iuppiter hanc Stellam Litauis dum iungeret astris,
Tu radios, dixit, spargito in orbe meos.
At Comes accedat dux Cynthia noctis, vt altè,
Discussa penitus nube, serena mices.
Irrue, nunc Litau quicumq; es nominis Hostis;
Prodèris Marti luminis huius ope.

SVPREMA MEMORIÆ.

SIVE.

FAMA POSTHVMA.

Qua Sub Nomine Genij Orientalis Ecclesiæ, qua Religionis in
Vnionem expertem Schismatis viudicatæ Defuncto

THE

THEODORO TISKIEWICZ
SKVMIN.

IUSTA PERSOLVENS.

G. Quó tot lugubres tēdūt lōgo ordine pōpæ?

F. Ad Triados, Functō vt debita Iusta parēt.

G. Cui? F. Meminisse dolor: THEODORO agnomine Pa-

TISKIEWICZ, SKVMIN. G. Flebit ô vsq̃ virum (tris

Relligio. F. Spoliata sinus, lacerata capillos

Iam dolet occasum, his prosequiturq̃ sonis;

(Illæta en loquitur : nil fingo, vt fingo loquentem)

R. Deseris haud apto tempore. quippe mihi

Omnes quæ fuerant spes in viuente repostæ,

Has aufert tecum funeris vna dies.

Pluribus ampla licet tua sit Mors causa doloris,

Ipsa fleo in primis hanc : Themis ægra gemit

Præuisam cladem : Grauitas sua pectora plangit,

In te iacturam conqueriturq̃ datam.

Pullatâ in serie venit ipsa Modestia, seq̃

Pectore vix aliquo, prôh, superesse putat.

Ablato flet te, THEODORE, heu, damna Senatus,

Mœstus ; TISKIEWICZ, dum rogat ore, vbinam ?

Quàm promptus patriam re consilioq̃ iuuabas!

Hinc se desertam, te moriente, vocat.

Te Candor, gentis supra, Moresq̃ probabant :

Hinc laribus præsens tu propè Numen eras.

Barbariẽ exosus, pectus commune potentum,

Certasti Ingenij prænituisse Bonis.

((

Sic

Sic tibi culta fuit cum Pallade turba nouena,
Censuit & quicquid turba nouena suum.
Hinc moritur tecum dubijs Prudentia causis :
Consilia, es solitus quæis valuisse, iacēt.
Quam timeo, Numen quæis nil nisi nomen inane !
Maxima curarum sed tibi Numen erat.
G. Zelus abest : sensus priscæ pietatis abiuit,
Subq̃ polo mens res nata fouere sacras.
Scilicet his reliquos abiens prædatur, & aufert,
Quæis cæli æternum culmine Nomen alat.
F. Hæsito vocis inops. at tu Requiesce ! minora
Admitte & Facis Consilijsq̃ tuis.
G. Laudibus adijcio : THEODORI haud pars perit vlla.
Tellurem exsuuix, spiritus astra tenet.
R. At Meritorum in me pia Fama per astra vagatur,
Maius & à ducto funere Nomen habet.
F. Viuis, & æternum viues THEODORE, perennes,
Quo gaudes, Cœlo suppeditante dies.

DIALOGISMVS

Ecclesiar. cum Catholicâ ad vnionem, olim per exortum inter Græcos
Schisma reiectam, demum Sub Clem. VIII. reuersarum.

TISKIEVICZ terras vbi liquit, Schisma perosa
Audita infando Fana dolere modo,
Hisq̃ sonis vti, Diûum auscultante coronâ,
Ipso etiam gemitum dissimulante Ioue ;
Quid THEODORE fugis ? sectamq̃ hominesq̃ rebelles,
Ceû proaûum infestos per mala mille Sacris.
Quò THEODORE fugis ? seiuncta ô regna laresq̃
Schismate, vafricie, seditione petis.

Quæ

Quæ non pulligeræ species, THEODORE, cohortis
Lumine te raptum quærit? ita & queritur:
Quærimus in terris, cui virtus contulit astra;
Inq̃ illo absentem hanc quærimus, & gemimus.
Tu cur, errorum mediâ sub nube relinquens,
Consilium & pariter subtrahis oris opem?
Consulis, in medio dum fata Deusq̃ sinebant;
Consilijs cernis nec superesse locum.
Cur ita? laudatur Deuotio Schismati, at alget,
Nec quisquam est, gratis qui velit esse pius.
Artibus hinc tu, Religio, laceranda per artus,
Mox Fidei ah meritò nomen inane geres.
Quid non te manet, heu pedib. calcanda nepotum?
Eoo quamuis fota sub axe diu.

PROSOPOPOEIA SACELLI

A MAGNifico D. IANVSSIO TIS

KIEVICZ SKVMIN, NOTARIO M.D.L. CAP.

Braslauiense &c. non minùs impensè in sepulchrum Exst-
uiarum Def. Parentis curati, ac religiose sibi, mortali-
tatis memori, suisq̃ deinceps destinati.

AD CONDITOREM.

QVæ struis ad Superos reuocato busta Parenti,
Talia vtili polo, vel sine voce, loqui:
Debebam condi Tyberini ad littoris Aras.
Sancta vbi Roma pium tollit ad astra caput.
Dignus vt ille fuit Tyberini littoris aurâ,
Et quem iuraret maxima Roma suum.

Me

Me Patriæ at facilis dedit Indulgentia Cœli,
Maiorem vt faciant ossa retenta viri.

ANAGRAMMA GEMINVM.
THEODORVS TISCHIEVVICSS, SCYMIN
TV. HIC. VICTVS, SED. HOS. VINCIS. MORES.
ELOGIVM EIVSDEM.

TV VICTVS fastu THODORE es. nempe perosus
Elatos, odisse vt solet ipse polus.
Ac lucem Tenebræ, vitium velut inclyta virtus;
Horret vt ignavos mascula Diua viros.
Barbarie es victus (tantum haud commune potentum,
Heu vitium!) decus est cui modò scire parum.
HOS MORES VINCIS, toto sed Iudice Cœlo,
Moribus & Generis Nobilitate tui.
Cura an cui maior fuit HIC vixisse beatè?
Cui magis Ingluies sub ratione fuit?
Tu de Barbarie statuis Fastuq; Trophæum!
Nemo minus voluit, nemo magisq; dabat.

ANAGRAMMA SECVNDVM.
MORS, HIC. HIC. EIVS, CONDITVS. IVSSV EST,
APOSTROPHE ADMORTEM.

CONDITVS HIC IVSSV EST CINIS EIVS, sūtq; locata HIC
Omnia quæ tua, mors, dicere iure potes.

POETA AD DEFVNCTI IGNARVM.

Quem teneat quæris decus hoc sublime. sepulchrū
(Audin?) TISKIEVICZ hîc THEODORVS habet.

Plura

Plura rogas? rogites vel Famae Fana licebit.
Expedient tali Fana rogata modo;
Dignus ô Ille fuit Pylum canescere in æuum,
Si cuiquam hoc probitas conciliare queat.

Dijsaliter visum, qui cœli in regna receptum
Æterna afficiunt, iam sine nocte, die.

Quod mortale fuit, cepit brevis vrnæ: perenne est
De viuo quicquid Posthuma Fama canit.

IDEM BREVITATEM SVAM
In Defuncti Laudes LL. Amusis excusat.

O Ssa cubant THEODORI hîc; non cubat illius atqui
Virtus, at petijt sidera. Plura canam?
Cætera, credo nefas, quæ æterno Nomine digna
Sunt, mox calcando pangere gesta metro.
Scilicet est vob. nec tanto in honore Poesis,
In quanto his terris est vitij omne genus.

ANNVS OBITVS MAIVSCVLIS EXHIBITVS.

Chronodisticho alluditur ad incessum
Funeream pompam comitantium.

HIC NVLLVS speCtâs oCVLOS post terga resLeCtIt
desperat THEODORO reperire pareM.

THEODOR TISZKIEWICZ
SKVMIN

z Imienia y Przewyssek liter.

O. W. ŻYSK. KTO. TY. DZIEN ŚMIERCI.
KTO DZIS ŻYW O TEN K. ŚMIERCI.

Prze=

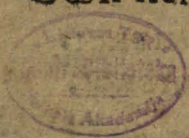
Przestroga jeztego do pozostałych.
 Kiedyby moje Cienie powiedzieć umiały
 Coz tey niżkości zchodząc na sobie doznaly /
 Tylko rzekłyby: O W ZYSK DZIEŃ KTO TY WWAŻA
 Swoy ŚMIERCI/ A NADZIEIA sobie nie pobląza.
 Kto bowiem DZIS ŻYW, O TEN tuż KŻ ŚMIERCI zmierza
 Prożney zarówno wbyłskym śmiertelnym przymiesz
 (r3a)

Firma Politiae CONCORDIA commodat omni:
 Fulget in vnanimi Religione magis.

IN SCHISMA.

Vult DEVS ΕΡΗΗΗΝ Satanas ΕΠΙΝ: vnio munit
 Coeli iter, aſt Erebi Schisma. quid, Erro, probas?

L.119